Železniške tatvine. Študenta Antona Završnik iz Bočne pri Celju in tiskarja Dušana Štefanovič zasleduje sodišče; na sumu sta, da sta napravila razne tatvine po železnici.

Mlinski kamen razbil se je pri mlinu grašćine v Brežicah. Kamen je streho prebil. K sreči ni bilo nikogar v mlinu. Baje je neki odpuščeni delavec na kamen dal smodnik in s tem nalašč nesrečo povzročil.

Neumno streljanje. Pri streljanju iz možnarjev je fantu Antonu Placl v Ravnah pri Šoštanju odtrgalo več prstov ter ga tudi na obrazu hudo poškodovalo.

Rop. 18. t. m. je bila gospodična Emma Sorko iz Ptuja pri gozdu v Rabldorfu od neznanega zločinca napadena. Ropar ji je vzel denar (1·60 K) in zlate uhane ter je potem zbežal. Ropar je okroglo 20 let star, velik, suh, ima malo brk in jako slako obleko ter čevlje. Sumi se, da je kak „vandrovc". Oblasti ga zasledujejo.

Iz Koroškega.

Nekateri naši dopisniki na Koroškem nočejo na noben način razumeti, da zamoremo le tedaj njih spise objavljati, ako pridejo pravočasno in so obenem stvarni ter politično potrebni. S vsako farško lumparijo se ne moremo pečati. Tajnosti farovških kuharic nas ne zanimajo. Naš list prinaša le zadeve, ki so zozirom na splošni blagor ljudstva potrebne. In teh tudi ne moremo objavljati, ako pridejo šele potem, ko so se z njimi vsi drugi listi pečali. Pa še nekaj! Res je, da se je „Štajerc", v zadnjih letih izredno lepo po Koroškem razširil. Z veseljem lahko poročamo, da se je število naših koroških odjemalcev potrojilo. Ali vkljub temu bi se dalo še mnogo več napraviti! Naši prijatelji naj se le malo potrudijo in dobili bodejo toliko odjemalcev „Štajerca", da bodemo lahko mnogo več prostora za koroške razmere žrtvovali. Pomisliti morajo naši prijatelji, da je „Štajerc" edini list, ki se odločno in brezobzirno proti poneumovalni „Š-Mirovi" stranki boruje. Torej le na delo! Nakirajte novih naročnikov! Nabirajte čitatelje! Nabirajte inzerente! Delajte za „Štajerca" in — „Štajerc" bode še uspešneje za vas delal!

Nemški poslanci na delu. Kakor znano, je večji deli vasi Görtschach v Zilski dolini pogorel. Požar je uničil vse hiše, žitje, krmo, mrvo, pohištvo; ničesar skoraj se ni moglo rešiti. Prizadeti so kmetje, ki so uničeni, ako jim država izdatno ne pomaga. Požar povzročila je strela in to je že v kratkem času tretjikrat, da je vas pogorela. Vsled tega je beda tudi v resnici grozovita. Nemški poslanci dr. Waldner in tovariši so zaradi tega tudi takoj nujnostni predlog v državni zbornici stavili, da naj se pogorelcem takoj in izdatno pomaga. Predlog bode imel gotovo uspeha in gre vestnim tem poslancem vsa hvala. Slovenski koroški poslanec seveda „nima časa", da bi se za take važne zadeve brigal.

Koroška in državni proračun. V predloženem državnem proračunu je vlada zopet prav po mačehsko na Koroško mislila. V sledečem naj omenimo glavne in za naše čitatelje važne točke proračuna, ki se tičejo Koroške. Verski sklad za Koroško zahteva podpore 4.600 K in 5.700 kron. Za regulacijo Zile je dovolila država kakor lani 19.000 K. Za agrarne operacije 40.000 kron; isto svoto dovoli dežela. Za državne obrtne šole 11.000 K in 5.000 K subvencij. Za redne zgradbe cest 239.484 K; za vodne zgradbe 340.900 K. Za rudnik v Raiblu je na novo postavljeno 5.5000 K in za bratovsko skladino Raibl-Celje 12.370 K. To so poglavitne posebej označene točke. Gospod Grafenauer, ali niste imeli časa, da bi se malo pobrigali, da bi vlada za slovenske dele Koroške malo več dovolila?!

Zobna krêma
KALODONT
Ustna voda 40

Tatvine. V Beljaku je neka dekla krčmarici Elsi Rauter precej srebrnih žlic ukradla. Mesarju Negru istotam pa je nekdo 90 K vredno kolo ukradel.

Iz nesrečne ljubezni skočila je v Beljaku neka kelnerica v Dravo. K sreči so jo pravo časno rešili.

Pazite na deco! 12 letni Rudolf Schweiger pri Zgornji Beli je padel v vodo in utonil. Drugi dan so malega mrliča našli.

Težki sum. Zaprli so hlapca Hans Schuster iz Vrbe, ker ga sumničijo roparskega umora.

Skala ubila je 11 letnega Alberta Steinacher pri Zgornji Beli. Skala je padla na nesrečnega otroka iz 50 m visoke gore; bila je 5 centov težka.

Obesil se je kmetski fant Franc Lampersberger v občini Gschiess.

Poneveril je delavec Čabušnik v Afritzu svojemu gospodarju 400 K in je potem pobegnil. Zdaj so ga orožniki vjeli; ali ves denar je že zapravil.

Veliki vlom se je zgodil v farovžu občine Winklern. Tatovi so jako mnogo pokradli.

Velika poštna tatvina. Na kolodvoru v Treibachu so tatovi vlomili v poštni voz in ukradli čez 7.000 K denarja. Dva sumljiva fanta sta že zaprta.

! ! !

Naši častiti naročniki in uvrstniki naj poslužno na znanje vzamejo, da mi plačila na nas le tedaj pripoznamo, kadar se denar po poštni nakaznici ali položnici poštne hranilnice na našo upravništvo pošlje, ali tedaj, kadar se zneski neposredno v našem upravništvu v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3, proti potrdilu prevzamejo.

Plačila, katera prevzamejo druge osebe, nimajo za nas nobene veljavnosti.

Upravništvo „Štajerca" v Ptuju.

Uresničenje električnega podjetja in — kmet.

Piše Alojzij Križanič, Vel. Nedelja.

Svoj čas, kakor še dandanes, bila je vsaka prirodna prikazen takorekoč strah, zlasti priprostem kmetu. Imenoval in tolmačil si je vsak po svoje; ta je oznanjeval lakoto, drug točo in nevihto, tretji zopet vojsko, bolezen, kugo in Bog zna kaj še vse. In v sv. pismu beremo, da so Izraelci v puščavi, ko jim je Mojzes table z zapovedmi z gore prinesel, katere mu je Bog s svojim prstom lastnoročno zapisal med gromom in bliskom, se silno bali. Zakaj? Zato, ker niso poznali električnih učinkov oziroma naravnih zakonov.

Še-le leta 1752 se je posrečilo Benjamin Franklinu, da je s pomočjo papirnatega zmaja, katerega je v zrak pognal, da je kakor balon obvisel oziroma letel, izvabil električno iskro iz oblakov s pomočjo vrvice, na kateri je imel svilo oziroma železen ključ, da je kar strmel in s tem dokazal, da so oblaki rez električni. Ljudje so se mu seveda smejali, kakor še dandanes vsako novost prezirajo, ali vendar ti zdaj že vsak otrok zna, zakaj je oni drog na mnogih hišah, ki se mu strelovod pravi.

Nek Ranol Pictet je leta 1879 med gromom in bliskom videl, da je črn oblak zakril vso pokrajino in zdajci je nad gozdom se prikazala silna svetloba, ki pa je spet po grmenju prešla. Dne 24. oktobra 1870 so v Draždanih opazovali čudno svetlobo proti severju, imenovano severni sij. In leta 1672 je magdeburški župan Oton Querieke izumil prvi »električni kolovrat«. Začeli so ljudje misliti, da bi bila elektrika tista sila ki naj bi k brzemu občavanju pripomogla; medtem ko je Morze izumil pisalni brzojav (»telegraf«). Medtem ko so pričeli izdelovati različne tako zvane galvanske člene ali baterije oziroma elemente, ki so proizvajali elektriko spet na višje. Ko je Amerikanec Bell leta 1876 izumil oziroma zboljšal orodje, ki ga je učitelj Reiss v Frankobrodu leta 1861 učencem pokazoval, da je to brzorek ali »telefon«; mislili so, kako bi se zboljšalo da bi tudi okoli stoječi ljudje zamogli slišati ne samo posameznik. Kmalo na to je Hughes izumil »mikrofon« in dandanes ima vsak telefon mikrofonskega pošiljatelja, zvezanega s telefonskim prinositeljem, tako da se tudi vsako najmanjše šumenje sliši. Ko je Amerikanec Edison pooglenil rastlinake vlakna tudi človeške lase, in te v brezzračen stan svetilnice spravil ter spustil galvanski tok, dobil je žarečo električno svetilnico, ki je jo danes že vsak videl. Odnosno sta Davi in Jablockov naredila sveči oziroma žagi podobno »luč na oblok« ki je skoraj kakor solnce močna. Šele ko so izumili »elektromagnete« in s pomočjo teh »magnetov in dinamo-električne stroje« so zamogli električni tok uporabljati na veliko in razširjati luč dalje in dalje, nakar so jo slednjič tudi za prenašanje sil v službo pri ljudeh upeljali. Rečimo, koliko moči ima tekoča voda, ki je pa ne moremo povsod rabiti; kjer bi se jo trebalo, tam je pa ni. Koliko železnic se goni s galvanskim tokom, namesto pare. In koliko tisočev je ob velikih podjetij n. pr. v Donavicu, Češkem, v premogokopih in drugod; ali »akulumatorji« ki povzročijo na železniških vlakih trajno luč, ki bi drugače ugasnila, ako teh ne bi bilo. Zato pa človek poveličuj božje stvarstvo, ki kar vidiš krog sebe v naravi ti je Bog le zate pravil, dal ti je zato potreben talent, da z njim lahko koristiš sebi in svojim kakor tudi lahko tisočim narodom. Poglej samo najnovejše vojaške naprave, ki ti potom elektrike kakor blisk najhujše utrdbe raznesejo. Vprašaj se vendar, zakaj vse to? Vedi da se s pomočjo elektrike piše, govori, v tovarnah dela, barke vzdiguje, vozi, sveti, užaga mine in bombe, vse razstrelne priprave, v zraku se vozijo oziroma letajo, celo pod morje električni vlak vozi, in v slučajo ognja se s pomočjo elektrike vse vrata na enkrat odprejo da se lahko ljudje rešijo, samo en pritisk na gumb, je že storjeno.

Da, dragi, ali ne bi naša pokrajina bila mnogo več vredna, ako bi se to podjetje uresničilo? Koliko mlinov, travnikov bi se lahko zboljšalo in osušilo oziroma namakalo s pomočjo električnega toka? Koliko strojev bi se pri kmetu gnalo, ki se zdaj morajo dragi težaki kupiti? Luč kako lepa, varna proti ognju in cena, da bi bila! Denar ki ga kmet sploh potrebuje, bi se na lažji način dosegel, ker bi že podjetje samo na sebi privabilo več odjemalcev za kmetske pridelke semkaj, tudi podjetje samo bi potrebovalo za svoje ljudi več živil, in s tem ako se več zahteva je tudi vse dražje. Koliko novih podjetij bi se lahko ustanovilo, ko se zdaj vsak motorjev boji, ker so predragi. Kako priličen da bi bil prevoz z električnim vozom v Ptuj, Maribor in drugod, koliko poljskih še dozdaj v našem kraju nepoznanih strojev bi delalo zunaj na polju samovoljno brez ljudi, le da bi bil en vodja, ki bi stroje razvrstil. Mlekarne, kako lahke bi bile, ko bi se površje zemlje zboljšalo in boljša goveda nastavila. Ljudje ne bi silili v Ameriko in drugod, ker bi doma imeli dovolj zaslužka in dela. Kmet pa bi si na lažji način obdelal svoja polja in prej potom električnega toka, ko pa zdaj ko se sam ubija, mladež pa mu odide. Zato prijatelj, ne bodi naproten temu podjetju, ko pridejo ljudje, ki imajo kaj pod palcem, da ne samo sebi, ampak predvsem tebi in tvojim potomcem koristijo, da bo te lažje stalo; bodi hvaležen Bogu in spoznavaj njegovo stvarstvo v prirodi, misli kako je to mogoče, ko človek naravne zakone sebi v prid obrača, ko mu je dal talent da ž njim dela in s tem spoznava in poveličuje Boga ter ima s tem tukaj neka nebesa in oziroma veselje!

Prof. dr. pl. Leube v Würzburgu piše: Soditi po izkušnjah, ki sem jih pridobil na moji kliniki, učinkuje naravna Franc Jožef-ova grenčica zanesljivo odvajajoče in ne povzroča nikakih težkoč. Še celo, kjer se je zavživala pri dražljivih črevesih, je „Franc Jožef-ova" voda dosegla odvajanje brez bolečin. 640

Vabilo na naročbo.

S 1. oktobrom pričelo se je zopet novo četrtletje in usojamo si tedaj cenjene čitatelje na naročbo vabiti.

„Štajerc"

je največji in najcenejši ter najbolj razširjeni tednik v slovenskem jeziku. Brez ozira na desno in levo koraka vedno svojo pot naprej in ta pot je: boj vsem izkoriščevalcem in zapeljivcem ljudstva in naprej za gospodarsko zboljšanje! Treba pa je pri temu, da se

naroči

vsakdo ta velepotrebni list. Čimveč naročnikov dobimo, temvečji bode i list. Naročnina je tako malenkostna, da si jo lahko vsakdo dovoli. Tudi priporočamo toplo

inzeriranje

v našem listu, ki je gotovo jako uspešno.

„Štajerca" v vsako napredno hišo!

Uredništvo in uprava.

Loterijske številke.

Gradec, dne 14. oktobra: 51, 62, 81, 15, 67.
Trst, dne 7. oktobra: 85, 47, 90, 14, 30.